Syyttäjälaitos
Etelä-Suomen syyttäjäalue

12.11.2020 Dnro 003/61/20

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

ASIA: Hallituksen esitys HE 184/2020 vp eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan sekä siihen liittyviksi laeiksi.

Etelä-Suomen syyttäjäalue kannattaa ehdotettuja lakiehdotuksia ja pitää lakiesityksen tavoitteita kannatettavina seuraavin lisähuomioin:

Esitys laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjäviraston toimintaan

Lakiesityksen 9 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi menettelystä EPPO-asetuksen 25 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun kansallisen syyttäjäviranomaisen ja EPPOn välisen toimivallan käyttöä koskevan erimielisyyden ratkaisemisesta. Ehdotetun 9 §:n 1 momentin mukaan toimivaltaristiriidan ratkaisisi Suomessa valtakunnansyyttäjä ja tämä päätös olisi saatettava Helsingin käräjäoikeuden ratkaistavaksi. Ehdotetun 9 §:n 3 momentin mukaan käräjäoikeuden tulee varata Euroopan syyttäjänvirastolle ja asiaa hoitaneelle syyttäjälle tilaisuus tulla kuulluksi asiassa.

Etelä-Suomen syyttäjäalue pitää tätä muotoilua ongelmallisena valtakunnansyyttäjän syyttäjälaitoslain 11 §:n 2 momentissa säädetyn devoluutio- ja substituutio-oikeuden näkökulmasta. Erityisesti tilanteissa, joissa valtakunnansyyttäjän lakiesityksen 9 §:n 1 momentin mukainen päätös tapahtuisi EPPOn eduksi, joutuisi ehdotuksen 9 §:n 3 momentissa mainittu asiaa käsitellyt syyttäjä antamaan lausunnon käräjäoikeudelle kansallisena esimiehenään toimivan valtakunnansyyttäjän ratkaisusta. Asiaa käsittelevä syyttäjä ei toisin sanoen antaisi lausuntoa itsenäisenä ja riippumattomana syyttäjäviranomaisena. Etelä-Suomen syyttäjäalue ehdottaa, että ehdotetusta 9 § 3 momentista poistettaisiin viittaus asiaa hoitaneeseen syyttäjään ja se korvattaisiin esimerkiksi valtakunnansyyttäjällä.

Asetuksen artiklassa 96 mainitaan, että esitystä annettaessa on avoinna muun muassa valtuutettujen Euroopan syyttäjien sosiaaliturva-, loma-, ja eläkeasioihin liittyviä kysymyksiä. Edelleen perusteluissa mainitaan, että mikäli EPPO ei maksa valtuutettujen Euroopan syyttäjien palkan sivukuluja, tulee harkittavaksi asian järjestäminen kansallisesti joko siten, että Suomen valtio maksaa kyseisiä kuluja tai että nämä hoidetaan vapaaehtoisilla järjestelyillä, joissa valtuutettu Euroopan syyttäjä maksaa kulut itse.

Etelä-Suomen syyttäjäalueen mielestä varsinkin jälkimmäiseen vaihtoehtoon, jossa kyseisten vakuutusten hankkiminen siirtyisi yksittäisen virkamiehen

Syyttäjälaitos
Etelä-Suomen syyttäjäalue

12.11.2020 Dnro 003/61/20

vastuulle, tulisi suhtautua hyvin pidättyvästi. Etelä-Suomen syyttäjäalue katsoo, että EPPOn kanssa käytävissä neuvotteluissa tulisi ensisijaisesti pyrkiä siihen, että sivukulujen maksaminen kuuluu EPPOlle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, työnantajamaksuista vastaisi syyttäjälaitos, jonka palveluksessa valtuutetut Euroopan syyttäjät lakiehdotuksen mukaan rinnakkaisesti ovat. Etelä-Suomen syyttäjäalue huomauttaa, että palvelussuhteen ehtoihin liittyvillä epäselvillä järjestelyillä voi olla tulevaisuudessa kielteistä vaikutusta kokeneiden ja asiantuntevien syyttäjien halukkuuteen hakeutua valtuutettujen Euroopan syyttäjien tehtäviin.

Esitykset laeiksi rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenmaiden välillä annetun lain 12 §:n sekä rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Pohjoismaiden välillä annetun lain 9 §:n muuttamisesta.

Lakiehdotuksissa esitetään, että Euroopan syyttäjänviraston toimivaltaa kuuluvissa rikosasioissa Euroopan syyttäjä ja valtuutettu Euroopan syyttäjä olisivat toimivaltaisia hoitamaan luovuttamislakien mukaisia syyttäjäntehtäviä.

Etelä-Suomen syyttäjäalue katsoo, että kummassakin luovuttamislaissa on jo valmiina Euroopan syyttäjän sekä valtuutettujen Euroopan syyttäjien toimivallan mahdollistava sääntely. Molempien luovuttamislakien säännösten mukaisesti erityisestä syystä toimivaltainen syyttäjä voi olla myös muu, kuin Helsingin käräjäoikeuden tuomiopiirissä toimiva syyttäjä. Koska ensimmäisen lakiehdotuksen 5 §:n ehdotuksen mukaan Euroopan syyttäjällä ja valtuutetulla Euroopan syyttäjällä on tehtävissään samat toimivaltuudet kuin syyttäjällä Suomen lain mukaan, ei luovuttamislakeihin olisi Etelä-Suomen syyttäjäalueen näkemyksen mukaisesti tarvetta tehdä ehdotettuja lisäyksiä.

Johtava aluesyyttäjä Harri Lindberg

Aluesyyttäjä Jukka Oikarainen